

teressens Baretagelse, da maa jeg paa det Bestemteste protestere dertimod. Jeg skal eksempelvis anføre en anden Tanke, som dette kunde lede til. Jeg tænker mig nemlig vore Forsatningsforhold ombannede saaledes, at man fik en Valglov, som indeholdt et Glasvalg efter svensk Mønster; men dette troer jeg vilde møde en bestemt Protest fra den Stands Side, hvorom her er talt, og fra den offentlige Mening i det Hele, naar den ikke tages i en altfor indskrænket Betydning. Jeg har kun omtalt dette eksempelvis og i Forbigaaende. Til disse Bemærkninger skal jeg foreløbig indskrænke mig.

Fischer: Min Stilling til den her foreliggende Sag vil være mange af det ærede Things Medlemmer bekendt, saa mange af Medlemmerne, der have været tilstede, naar denne Sag er bleven behandlet, saalænge jeg har havt den Gæde at sidde her, idet det nemlig vil være vitterligt, at jeg har stemt for dette Lovforslags Fremme, saa ofte det har foreligget, og jeg skal tilføie, at jeg heller ikke har forandret min Mening om Forslaget. Jeg troer, at det vilde være heldigt, om det blev vedtaget, og jeg skal være rede til, hvis det maatte vise sig, at man paa den Maade gavner Sagen bedst, igjen at give Forslaget min Stemme; men jeg troer, at der er al Anledning til at tage under nøie Overveielse, om det virkelig fremmer den Sag, man ønsker fremmet, dersom man paany stemmer for dette Lovforslag og sender det til Landstinget, saaledes som det nu foreligger, eller ialtsald i en væsentlig uforandret Skikkelse. Alle ere upaatvivlelig enige derom, at Fæsteforholdet trænger til en Omordning; der er heller neppe nogen Tvivl tilstede om, at den Indflydelse, som Forventningen om den nu foreliggende Lov har havt paa Fæsterne paa den ene Side og Godseierne paa den anden Side, har været i høj Grad uheldig. Der er indtraadt et spændt Forhold mellem begge Parter, og det af en saadan Beskaffenhed, at jeg troer, jeg ikke siger formeget, naar jeg udtaler, at det Uheldigste, der kunde skee, vilde være at vedligeholde den nu bestaaende Tilstand, hvortimod det Heldigste efter min Overtydning vilde være en Lov om Fæstes Overgang til Selveiendom; men kan dette ikke

erholdes, da anseer jeg for det Næstbedste en usorbeholden Tilstaaelse om, at der ikke er noget Haab om at sætte en saadan Lov igjennem. Er man først kommen til at tilstaae for sig selv, at der ikke er noget Haab om at sætte en saadan Lov igjennem, da vil man paa andre Maader og ad andre Veie komme til at opnaae det Formaal, man tilsigter med Loven. Det Spørgsmaal, som altsaa bliver at besvare, er dette: Er der noget Haab om at sætte en Lov igjennem om Fæstes Overgang til Selveiendom, enten nu med det Første eller dog engang i en ikke alt for fjern Fremtid? Jeg vil gjenkalde i de ærede Medlemmers Erindring, at der er fremkommen 3 Forslag til en saadan Lov, hvoraf det ene dog kun, det nu foreliggende, har opnaaet at blive til en fuldstændig udarbejdet Lov; de to andre Forsøg ere kun tilstede i meer eller mindre fuldstændige Omrids. Det Forslag, som har naaet at blive fuldstændig udarbejdet, har jo oftere været forelagt Rigsdagens begge ærede Thing, men saa ofte det er fremkommet, har det fundet Modstand fra Regjeringens Side. Regjeringen har deels stillet sig mod ethvert Forslag til en saadan Lov, altsaa principmæssig bekjæmpet Sagen, og deels har den negtet at give det nærværende Forslag sin Samstemning. I det andet Thing har det nu foreliggende Lovforslag fundet deels en kold Modtagelse og deels har man forsøgt ad andre Veie at naae Maalet, nemlig ved motiverede Dagsordener. Der er altsaa, troer jeg, ikke nogen Udset til, at det nu foreliggende Lovforslag skulde kunne sættes igjennem, og allermindst er der Udset dertil efter det Foredrag, vi hørte i gaar af den ærede Rigsdagsmand for Maribo Amts Adevalgkreds (Monrad).

Under Forhandlingerne om det nærværende Lovforslag blev der af den tidligere Indenrigsminister, Bang, en Mand, til hvis Navn Forventningerne om at sætte en saadan Lov igjennem knyttede sig, her i Thinget givet Omrids af en Lov om Fæstes Overgang til Selveiendom; dette skete i 1855. Han modsatte sig bestemt det nu foreliggende Forslag og rettede stærke Debatter til forskjellige